

Kwaliteitszorg onderwijsloopbaanbegeleiding in OKAN (op afstand)

Een OKAN-jaar is een schakeljaar. Op het einde van een OKAN-jaar dienen leerlingen *zicht te hebben op het onderwijslandschap* in Vlaanderen én op *hun eigen interesses en kwaliteiten* om een doordachte studiekeuze te maken. Omwille van de sluiting van de scholen sinds maart 2020 is dit studiekeuzeproces voor veel OKAN-leerlingen alsook de begeleiding van dit proces door OKAN-teams een extra uitdaging geworden. Sommige leerlingen kregen bijvoorbeeld niet de mogelijkheid om op snuffelstage te gaan, kennis te maken met verschillende studierichtingen of contact te leggen met organisaties die opleidingen of een aanloop naar de arbeidsmarkt aanbieden. Om deze leerlingen zoveel mogelijk ondersteuning te bieden, kunnen OKAN-teams samen met de leerling en ouders/voogd/begeleider werk maken van (versnelde) **onderwijsloopbaanbegeleiding (op afstand)**. Met de informatie in dit document hopen we jullie hierbij te ondersteunen.

In de tabel hieronder vinden jullie:

- een **algemeen kader om leerlingen te coachen in het ontwikkelen van onderwijsloopbaancompetenties**: 5 onderwijsloopbaancompetenties volgens Marinka Kuijpers.
Tip: op basis van dit kader voegen we een mogelijk opzet toe om (op afstand) jongeren (versneld) te ondersteunen bij de eerste 3 loopbaancompetenties.
- **inspirerende bronnen** (achtergrondinformatie, werkvormen, bronnen met informatie over studierichtingen, beroepen,...)

We wensen jullie alvast veel inspiratie toe om de leerlingen (op afstand) zo goed mogelijk bij te staan in hun keuzeproces.

Onderwijsloopbaanbegeleiding (OLB) in OKAN (op afstand) Leerlingen coachen in onderwijsloopbaancompetenties	
De leerling	De begeleider
<p>Groeit gedurende de gehele schoolcarrière in competenties om de eigen onderwijsloopbaan vorm te geven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 onderwijsloopbaancompetenties (Marinka Kuijpers)<ol style="list-style-type: none"> 1. Kwaliteitenreflectie 2. Motievenreflectie 3. (werk)exploratie 4. Loopbaansturing 5. Netwerken - leerlingen participeren in (begeleide) opdrachten om te groeien in de deze competenties	<p><i>Algemene aandachtspunten bij onderwijsloopbaanbegeleiding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - aanzetten tot/begeleiden in reflectie en actie (reflectie op basis van opgedane ervaringen met link naar studiekeuze) - aanbieden en filteren van informatie over onderwijslandschap (na OKAN) - differentiatie! Aanbieden opdrachten aansluitend bij noden (taal/reflectievaardigheden/executieve functies) en actuele fase studiekeuzeproces van leerling - leerling (online) in contact brengen met interessante externe organisaties/partners/vervolgsscholen,... - betrekken ouders/voogd/begeleiders in studiekeuzeproces

<ul style="list-style-type: none"> - <u>Binnen OKAN: versnelde studiekeuze (op afstand)</u> Prioritair en algemeen voor iedereen: <ul style="list-style-type: none"> o Kwaliteitenreflectie <i>Wat kan ik? Waar ben ik goed in?</i> o Motievenreflectie <i>Wat wil ik? Welke waarden vind ik belangrijk? Waarom wil ik dit?</i> o (werk) exploratie: <i>Wat past bij mij? Welke ervaringen heb ik al opgedaan of wil ik opdoen om te ontdekken wat bij mij past?</i> <i>Hoe kan dit opgevangen worden zolang de OKAN-werking niet heropstart?</i> 	<p><i>Aandachtspunten per onderwijsloopbaancompetentie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kwaliteitenreflectie + motievenreflectie: <ul style="list-style-type: none"> o Leraar kiest werkvorm of opdracht met focus op input ideeën en ervaringen van leerling en aanzet tot reflectie o Leraar kan fungeren als spiegel voor reflectie van leerling o Leraar kan kennis/observatie over evolutie binnen OKAN delen met leerling om eigen inzicht in kwaliteiten aan te vullen - (werk)exploratie: <ul style="list-style-type: none"> o Leraar brengt heldere en overzichtelijke bronnen aan over <u>onderwijslandschap en mogelijkheden na OKAN.</u> o Leraar kiest werkvorm of opdracht waarbij de leerling <u>eigen ervaringen (zowel op schools- als privé gebied) kan koppelen aan mogelijke studierichtingen/opleidingen</u> o Leraar bekijkt de mogelijkheden om leerlingen inzicht te geven in en te laten proeven van <u>lesmateriaal/opdrachten uit studierichting/opleiding naar keuze van vervolgschool</u>
<p>Bronnen algemeen kader OLB:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitgangspunten GO! OLB: https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/uitgangspuntenolbgo/ - Onderzoek en werking coaching van jongeren voor 5 loopbaancompetenties (Marinka Kuijpers): https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/5loopbaancompetenties/ 	
<p>Groeien in onderwijsloopbaancompetenties (op afstand): opzet</p>	
<ul style="list-style-type: none"> o Wie begeleidt? OKAN-leraar of VSC (+overleg hele OKAN-team, KR) o Inhoud? Focus op eerste 3 onderwijsloopbaancompetenties (Competenties 4 en 5 kunnen later eventueel samen met VSC opgenomen worden) o Organisatorisch? <ul style="list-style-type: none"> ➔ Begeleiding kan deels in kleine groepjes maar veelal individueel (korte tijdspanne!) ➔ Leerlingen die moeilijk online te bereiken zijn, moeizaam zelfstandig aan de slag kunnen of moeite hebben om instructie te begrijpen en op te volgen kunnen uitgenodigd worden op school (indien haalbaar volgens de veiligheidsvoorschriften). Het GO! raadt sterk aan om kwetsbare OKAN-leerlingen (indien haalbaar) op te vangen en te begeleiden op school. OLB verdient hier voldoende aandacht. ➔ Leerlingen die (vlot) online te bereiken zijn: zorg voor een evenwichtige afweging van synchroon en asynchrone online begeleiding Een voorbeeld opzet ter inspiratie vind je hier (klik op de link 'Versnelde OLB (op afstand)'). 	

Inspiratiebronnen

Alle leeftijden

Pedagogisch-didactische wenken OLB:

- Overzicht bronnen onderwijsloopbaanbegeleiding: GO FIER toolbox 'arbeidsgerichte competenties': <https://www.gofier.be/inspiratiebox/arbeidsgerichte-competenties/>
- Methodiekenboek onderwijsloopbaancompetenties met tal van werkvormen: https://www.jes.be/EXPC/Methodiekenboek_persoonlijk_%20ontwikkelingsplan.pdf
- Beroepenhuis: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/beroepenhuis/>
- Project Roadies: beroepenfilmmpjes: <https://www.onderwijskiezer.be/v2/beroepen/roadies.php>
- Karrewiet/ketnet: beroepenfilmmpjes: <https://www.ketnet.be/kijken/beroepen>
- Reflectie toolbox algemeen (met o.a. non-verbale reflectie opdrachten): <https://www.gofier.be/filosoferen/reflectietoolbox/>
- Kwaliteitsreflectie volgens STARR(T)-model: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/kwaliteitsreflectie-starrt/>

Kennis onderwijslandschap/arbeidsmarkt:

- Algemeen: hoe je diploma secundair onderwijs behalen?: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/hoehaalkmijndiplomasecundaironderwijs/>
- Algemeen: modernisering onderwijs en filmmpjes scharniermomenten: https://www.onderwijskiezer.be/v2/secundair/sec_films.php
- Overzicht studierichtingen: <https://www.onderwijskiezer.be/>
- 12+: van basis naar secundair: <https://vanbasisnaarsecundair.be/>

Voor leerlingen 16+

Pedagogisch-didactische wenken OLB:

- Algemene info: zie boven
- Meer gericht naar arbeidsmarkt en beroepsrichtingen:
  - SIM ME methodiek Jes vzw: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/simmemethodiekjesvzw/>
  - Screeningstool padvinder: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/screeningstoolpadvinder/>
  - Spelfiches kwaliteiten: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/spelficheswerkkwaliteitenkickstart/>

Kennis onderwijslandschap/arbeidsmarkt:

- Beroepsfilmmpjes VDAB: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/arbeidsmarktverkenning/beroepenfilmmpjesvdab/>
- Helder leren spreken over de arbeidsmarkt: <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/werkloosofwerkzoekendlexicon/>
- PEP vzw <https://www.gofier.be/arbeidsgerichte-competenties/pep/>

Gesprek met ouders/voogd/begeleider

- Heldere communicatie (beslismodel communicatie Agentschap I&I: https://integratie-inburgering.be/sites/default/files/atoms/files/20190510_AgI_beslismodel.pdf)
- Tips voor vertaaltechnologie (Vb. app google translate simultaan vertalen)
- Vertaalfiches Klasse (9 talen): communiceren met anderstalige ouders: <https://www.klasse.be/4472/meertalig-communiceren-met-ouders-met-vertaalfiches/>

Samenwerking met (externe) partners?

- CLB
- VDAB
- Profo vzw
- Jes vzw
- Arktos vzw

